

(יז) וַיֵּלֶךְ מִשֵּׁם יִצְחָק וַיַּחֲזֵן בְּנַחֲל־גֶרַר וַיֵּשֶׁב שָׁם:

יז וַיֵּלֶךְ מִשֵּׁם יִצְחָק וַיֵּשֶׁב בְּנַחֲל־גֶרַר וַיַּחֲזֵן בְּנַחֲל־גֶרַר וַיֵּשֶׁב שָׁם:

כ"ה < בְּנַחֲל־גֶרַר • רְחוֹק מִן הָעִיר •

(יח) וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר וַיִּבְרָא אֶת־בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בַיּוֹם אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אֲחֵרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת בְּשֵׁמוֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו:

יח וַיִּבְרָא יִצְחָק וַיַּחֲפֹר וַיִּבְרָא אֶת־בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בַיּוֹם אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אֲחֵרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת בְּשֵׁמוֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו:

כ"ה < וַיֵּשֶׁב וַיַּחֲפֹר • אֶת הַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ בַיּוֹם אַבְרָהָם אָבִיו וּפְלִשְׁתִּים סִתְּמוּם, וְקָדַם שְׁנֹסַע יִצְחָק מִגֶּרַר חֲזָר וַחֲפָרָן •

(יט) וַיַּחֲפְרוּ עַבְדֵי־יִצְחָק בְּנַחֲל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים:

יט וַיַּחֲפְרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בְּנַחֲל־גֶרַר וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים:

~ נקודות משיחות קודש ~ (ש"פ תולדות, מבה"ח כסלו התשכ"ו)

עבודתו של יצחק - שָׁזָהוּ פְּלִלוֹת עֵינָיו הָעֲבוּדָה מִלְמֻטָה לְמַעֲלָה - הַתְּבַטָּאָה בַּחֲפִירַת בְּאֵרוֹת, שְׁעִינָהּ הוּא הַסֵּרֵת הַהֶעֱלַם וְהַהִסְתָּר כּו', וְמָה גַם שְׁפִלְלוֹת עֵינָיו הַבְּאֵר הוּא בְּאוֹפֵן שְׁנִיבִיעַת הַמַּיִם הִיא מִלְמֻטָה לְמַעֲלָה. וְזָהוּ עֵינָיו "מַעֲשֵׂה אֲבוֹת סִימָן לְבָנִים" - שְׁעֲבוּדָתוֹ שֶׁל יִצְחָק בַּחֲפִירַת הַבְּאֵרוֹת מְהִינָה נְתִינָה כַּח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִטְעַן שְׂאִין בִּיכְלָתוֹ לְהַגִּיעַ לְאוֹר הַנֶּשְׁמָה, בְּהַבְּשָׁה שֶׁהִיא בְּהֶעֱלַם וְהַסֵּתֵר מִצַּד הַתְּלַבְּשֻׁתָּהּ בְּגוֹף וּנְפֶשׁ הַבְּהִמִית שְׁמֹכְסִים וּמַעֲלִימִים עַל אוֹר הַנֶּשְׁמָה, כִּי יִצְחָק פָּתַח וְסָלַל כְּבָר אֶת הָעֲבוּדָה שֶׁל הַסֵּרֵת הַהֶעֱלַם וְהַהִסְתָּר עַל־יְדֵי חֲפִירַת הַבְּאֵרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נָתַן גַּם לוֹ אֶת הַכַּח לְהִסִּיר אֶת הַהֶעֱלָמוֹת וְהַהִסְתָּרִים עַל אֲלֻקוֹת, וְכַדְבְּרֵי הַמִּשְׁנָה בְּמִסְכַּת עֲדִיּוֹת: "הָאֵב זֹכָה לְבֹן כּו'" (בַּחֲמֻשָּׁה דְּבָרִים), וְכַמּוֹכֵן מוֹרִישִׁים ה'אֲבוֹת' אֶת כָּל עֲנִינֵיהֶם לְבִנְיָהֶם אַחֲרֵיהֶם, וְעַל־דֶּרֶךְ מָה שֶׁפָּתַח רַבֵּינוּ הֲזָקֵן ב'תִּנְיָא' בְּנוֹגַע לְמֻשָּׁה רַבֵּינוּ, ש"אֶפְסֵי קִצְחוֹ וְשִׁמְזֵן מְהוֹ" שִׁינְךָ גַם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְכֵן הוּא גַם בְּנוֹגַע לְעִנְיַי ה'אֲבוֹת' (אֶף־עַל־גַּב שְׂרַבֵּינוּ הֲזָקֵן מִדְּבַר אוֹדוֹת מֻשָּׁה רַבֵּינוּ שֶׁהוּא מ"שְׂבַעָה רוּעִים", וְהֵרִי אֵין זֶה עֲנִינָם שֶׁל ה'אֲבוֹת').

וְנוֹסֵף עַל הַנְּתִינָה כַּח' - הֵרִי זֶה מְהִינָה גַם הוֹרָאָה:

כְּשֵׁם שֶׁיִּצְחָק שָׁלַח אֶת עַבְדָּיו לְחַפּוֹר בְּאֵרוֹת - כֶּךָ צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְשַׁלּוֹחַ אֶת "עַבְדָּיו", כַּחֲזוֹת נַפְשׁוֹ, הַכַּח שֶׁל מְסִירוֹת נַפֶּשׁ וְקִבְלַת עוֹל, וְלְהִסִּיר עַל־יָדָם אֶת כָּל הַהֶעֱלָמוֹת וְהַהִסְתָּרִים שֶׁל הַגּוֹף וְנַפְשׁ הַבְּהִמִית. וְכֵשֶׁם שֶׁאֲצֵל יִצְחָק הִיָּה תְּחִילָה מַעֲמֵד וּמַצָּב שֶׁל מְרִיבָה, וְ"וִירִיבו גו'", אֲבָל לְבִסּוּף נַעֲשֵׂה מַעֲמֵד וּמַצָּב ש"לֹא רְבוּ עֲלֵיהֶ", וְלֹא עוֹד אֲלֹא שְׁסִיעֵיו לוֹ, וְכִרְתּוֹ עִמּוֹ בְּרִית, בְּאֶמְרוֹ "אֵתָה עֲתָה בְּרוּךְ ה'" - כֶּךָ גַם אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁאֶף־עַל־פִּי שְׂבַתְחִילָה יֵשׁ לוֹ מִנְגָדִים, הִנֵּה לְבִסּוּף מֵתְהַפְּכִים גַּם הֵם וּמְסִיעֵים לוֹ.

פירוש אשל אברהם - הרב אלאשוילי

"וַיַּחֲפְרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בְּנַחֲל", זו חֲפִירָה אַחֲרָת, מֵה שֶׁחָפְרוּ בְּנַחֲל גֶרַר. וְהַגּוֹר אַרְיָה" כּוֹתֵב, שֶׁהַפִּסּוּק צָרִיךְ לְהִזְוֹת כֶּךָ: "וּפְלִשְׁתִּים סִתְּמוּם קוֹדֵם שְׁנֹסַע יִצְחָק מִגֶּרַר, חֲזָר וַחֲפָרָן". כְּלוֹמַר, שֶׁהַסֵּתִימָה הִיָּתְהָ לְפָנֵי שְׁנֹסַע יִצְחָק מִגֶּרַר, וְעַכְשָׁיו חֲזָר יִצְחָק וַחֲפָרָן. תוֹרָה יט

הַנְּפוּצִים: מְקוּדָם. שְׁנֹסַע יִצְחָק מִגֶּרַר חֲזָר וַחֲפָרָן - זֶהוּ הַפִּירוּשׁ "וַיֵּשֶׁב וַיַּחֲפֹר" - חֲזָר וַחֲפָרָן. כְּלוֹמַר, הַפִּסּוּק "וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וְגו'" מְסַפֵּר עַל מָה שֶׁעָשָׂה יִצְחָק לְפָנֵי שְׁהִלְךְ מִגֶּרַר לְנַחֲל גֶרַר. כִּי אִם לְאַחַר שְׁהִלְךְ לְגֶרַר, אֵיךְ יִכּוֹל הִיָּה לְחֲזוֹר וְלְחַפּוֹר אֶת הַבְּאֵרוֹת שֶׁנִּסְתְּמוּ בְּגֶרַר (ר"א"ט). וּלְפִי זֶה, מָה שֶׁכָּתוּב בְּפִסּוּק יט:

(יז) בְּנַחֲל גֶרַר - רְחוֹק מִן הָעִיר - שְׁהֵרִי אֲבִימֶלֶךְ גִּירֵשׁ אוֹתוֹ מִהָעִיר, וְנִקְרָא "נַחֲל גֶרַר" מִשּׁוּם שֶׁהַנַּחֲל עָבַר בְּגֶרַר (ר"א"ט). תוֹרָה יח (יח) וַיֵּשֶׁב וַיַּחֲפֹר - הַבְּאֵרוֹת "אֲשֶׁר חָפְרוּ בַיּוֹם אַבְרָהָם אָבִיו" וּפְלִשְׁתִּים סִתְּמוּם - לְאַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם. [קוֹדֵם] - כֵּן הוּא בְּדְפוּס רֵאשׁוֹן. וְהֵרֵא"ם גוֹרֵס: וְקוֹדֵם. וּבְדְפוּסִים